$u_1[n]$ بوده و $\sigma_1^2=70,\,\sigma_2^2=224,\,\sigma_3^2=a$ بوده و المين المتوسط صفر و واريانس $u_3[n]$ بوده و $u_3[n]$ بوده و $u_1[n]$ بوده و $u_1[n]$ بوده و $u_1[n]$ بوده و $u_2[n]$ بوده و $u_3[n]$ برابر $u_3[n]$ و $u_3[n]$ فرض می شوند. کوواریانس دو نویز $u_3[n]$ و $u_3[n]$ برابر $u_3[n]$ برابر $u_3[n]$ و $u_3[n]$ برابر $u_3[n]$ و $u_3[n]$ برابر $u_3[n]$ برابر $u_3[n]$ و $u_3[n]$ و $u_3[n]$ برابر $u_3[n]$ و $u_3[n]$ و u

 $S_1[n]$ فیلتر اپتیمم IIR غیرسببی (فیلتر وینر) را که ورودی آن توابع نمونه فرآیند $Y_1[n]$ و خروجی آن تخمین خطی الف ۱) پاسخ ضربه فیلتر اپتیمم $S_1[n]$ غیرسبببی (فیلتر وینر) را بر حسب ترکیب خطی مشاهدات بنویسید.

الف۲) اگر به جای [n] از فرآیند [n] استفاده کنیم، بدون هیچ گونه محا سبهای بگویید بهازاء چه مقادیری از [n] و [n] جواب بد ست آمده در قسمت الف۱ تغییر نمی کند؟

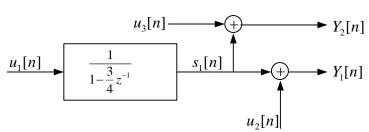
الف۲) اگر به جای [n] از فرآیند [n] استفاده کنیم، بدون هیچگونه محا سبهای بگویید بهازاء چه مقادیری از [n] و ط جواب بد ست آمده در قسمت الف۱ تغییر نمی کند؟

ب۱) پاسـخ ضـربه فیلتر FIR سـببی ۲ نقطهای را که ورودی آن توابع نمونه فرآیند $Y_1[n]$ و خروجی آن تخمین خطی $S_1[n]$ میباشـد را بدست آورید.

ب۲) اگر به جای [n] از فرآیند [n] استفاده کنیم، بدون هیچگونه محاسبهای بگویید بهازاء چه مقادیری از [n] و [n] جواب بدست آمده در قسمت ب۱ تغییر نمی کند؟

پ۱) تابع تبدیل فیلتر اپتیمم IIR سببی (فیلتر وینر) را که ورودی آن توابع نمونه فرآیند $Y_1[n]$ و خروجی آن تخمین خطی $S_1[n]$ میباشد را بدست آورید. ناحیه همگرایی را ذکر کنید.

پ۲) اگر به جای [n] از فرآیند [n] استفاده کنیم، بدون هیچگونه محاسبه ای بگویید به ازاء چه مقادیری از [n] و [n] جواب بدست آمده در قسمت پ۱ تغییر نمی کند؟

حمین w_1 و w_0 مسئله ۱ و با فرضیات مسئله ۱ میخواهیم مقدار فرآیند $s_1[n]$ را با استفاده از یک فیلتر وفقی با دو ضریب w_0 و w_0 تخمین بزنیم.

الف١) ساختار فيلتر وفقي را رسم كرده و تعيين كنيد دو سيگنال خروجي فيلتر وفقي و سيگنال خطا، تخمين چه فرأيندي ميباشند؟

الفe[n] بدست می آید را محاسبه کنید. دقیقا ذکر کنید $E\{e^2[n]\}$ بدست می آید را محاسبه کنید. دقیقا ذکر کنید و جواب فیلتر اپتیمال که از توابع همبستگی بدست آمده در مسئله ۱ می توانید استفاده کنید.

الف $^{\circ}$) معادله بازگشتی که توسط آن ضرایب فیلتر با الگوریتم LMS تخمین زده می شود را بنویسید (تنها مجهولات معادله باید ضرایب فیلتر و پارامتر μ باشد).

الف *) حدود μ در قسمت "الف * " را چنان تعیین کنید که الگوریتم بازگشتی همگرا شود.

ب) در قسمت الف اگر از فرآیند $Y_2[n]$ به عنوان reference و از فرآیند $Y_1[n]$ به عنوان primary استفاده کنیم، بدون هیچگونه محا سبه ای بگویید آیا باز هم فیلتر وفقی جواب مورد انتظار را خواهد داد؟ اگر جواب منفی است چرا و اگرجواب مثبت است با ذکر دلیل بگویید در چه صورت با جواب بدست آمده در الف ۱ و الف ۲ یکسان خواهد بود.

 ψ) در قسمت الف با فرض $b \neq 0$ ، بدون هیچگونه محا سبه ای بگویید آیا باز هم فیلتر وفقی جواب مورد انتظار را خواهد داد؟ اگر جواب منفی است چرا و اگر جواب مثبت است با ذکر دلیل بگویید با جواب الف و ب یکسان است یا خیر.

ت) ارتباط این مسئله با مسئله ۱ چیست؟ جواب کدامیک از سه قسمت الف یا ب یا پ این مسئله می تواند با جواب یکی از قسمتهای مسئله ۱ یکسان باشد؟ اگر جواب یکسان است توجیه کنید چرا یکی فقط از یک مشاهده استفاده می کند و دیگری از هر دو مشاهدات.

S[n] سیگنال حیاتی S[n] با نرخ ۳۰۰ هرتز نمونهبرداری شدهاست. این سیگنال را یک نویز سفید گوسی با متوسط صفر و واریانس واحد فرض می کنیم که نویز برق شهر (با فرکانس ۵۰ هرتز) با آن جمع شدهاست: $S[n] + 2\cos(\omega_0 n + \varphi)$. فاز S[n] + 3 فاز S[n] + 3 است. می خواهیم این نویز را با استفاده از یک فیلتر وفقی با ساختار S[n] با تاخیر ۱۳ حذف کنیم. فیلتر وفقی مرتبه ۲ (با دو ضریب S[n] و را در نظر بگیرید.

الف) دو سیگنال y[n] و y[n] تخمین چه فرآیندی میباشند؟

ب) سیگنال e[n] را نوشته و جواب فیلتر اپتیمال که از مینیمم کردن $E\{e^2[n]\}$ بدست می آید را محاسبه کنید.

 ψ) معادله بازگشتی که توسط آن ضرایب فیلتر با الگوریتم LMS تخمین زده می شود را بنویسید (تنها مجهولات معادله باید ضرایب فیلتر و بارامت μ بارامت μ

- ت) حدود μ در قسمت "پ" را چنان تعیین کنید که الگوریتم بازگشتی همگرا شود.
- ث) پاسخ فرکانسی فیلتر میان نگذر معادل چگونه است؟ اگر $\frac{1}{16}$ ، پهنای باند و ضریب کیفیت فیلتر معادل را بدست آورید.

 * فرض کنید سیگنال ECG) متناوب است. همراه با این سیگنال نویزهای متفاوتی ثبت می شود که سه تا از آنها عبار تند از: $(N_1[n])$ سیگنال $(N_1[n])$ که همراه سیگنال اصلی ثبت می شود $(N_1[n])$. این سیگنال را می توان معادل نویز گوسی باند محدود با میانگین صفر و ECG انحراف معیاری برابر ۲۰٪ ماکزیمم ECG در نظر گرفت. $(D_1[n])$ نویز تغییرات خط مبنا $(D_1[n])$ که ناشی از حرکت الکتروده بوده و می توان آن را یک نویز فرکانس پایین در نظر گرفت و به صورت یک سینوسی با فرکانس $(D_1[n])$ هر تز و با دامنه ای برابر ۲۵٪ ماکزیمم سیگنال $(D_1[n])$ شبیه سازی کرد. $(D_1[n])$ نویز ناشی از تداخل برق شهر که یک سینوسی با فرکانس ۵۰ هر تز می باشد $(D_1[n])$.

 $S[n] + N_1[n] + N_2[n] + N_3[n]$ حذف کنیم: ECG حذف کنیم: ECG می خواهیم با استفاده از فیلتر وفقی، این سه نویز را از یک سیگنال ثبت شده ECG آغشته به این سه نویز داریم. آیا می توان با یک ساختار ECG با یک ورودی و یا با یک ساختار ECG همه این نویزها را حذف کرد (فقط با یک فیلتر وفقی)؟ چرا؟ کدام را می توان حذف کرد؟

ب) فرض کنید علاوه بر سیگنال ثبت شده آغشته به سه نویز، یک نمونه از برق شهر $(N_3'[n])$ را داریم و یک نمونه از نویز خط مبنا را نیز شبیه سازی می کنیم $(N_2'[n])$. اولا یک ساختار متشکل از سه طبقه فیلتر وفقی که به طور cascade به هم و صل شده اند پیشنهاد کنید که هر سهنویز را حذف کند. سیگنال هایی روی شکل را نام گذاری کنید و تعیین کنید خروجی ها تخمینی از چه سیگنال هایی هستند.

ثانیا یک ساختار متشکل از دو طبقه فیلتر وفقی که به طور cascade به هم وصل شدهاند پیشنهاد کنید که هر سهنویز را حذف کند. سیگنالهای روی شکل را نامگذاری کنید و تعیین کنید خروجیها تخمینی از چه سیگنالهایی هستند. یکی از طبقات باید متشکل از دو فیلتر وفقی در هر طبقه میتوان هر نویز را حذف کرد؟

 $(N_3'[n])$ ورض کنید علاوه بر سیگنال ثبت شده آغشته به سه نویز، تنها یک نمونه از برق شهر $(N_3'[n])$ را داریم. آیا میتوان همه نویزها را حذف کرد؟ چرا؟ کدام را میتوان حذف کرد؟

۵– دو سیگنال [n] و $[X_2[n]$ ، نمونهبرداری شده دو سیگنال EEG ثبت شده به طور همزمان روی دو کانال میباشند.

الف) فرض کنید هر یک از این دو سیگنال یک فعالیت یکسانی را با تاخیر نسبت به هم و نیز با نویزهای جمع شونده مستقل از هم ثبت کردهباشند. با فرض ایستایی، با استفاده از فیلتر وفقی چه روشی برای تخمین این تاخیر پیشنهاد میکنید؟

ب) فرض کنید این دو سیگنال در پاسخ به یک سری تحریک صوتی که به طور متوالی و با فواصل مناسب پخش شدهاست ثبت شدهاند و هر کدام شامل پتانسیل برانگیخته و نیز EEG زمینه می باشند. با استفاده از یک فیلتر وفقی روشی برای حذف EEG و بدست آوردن پتانسیل برانگیخته پیشنهاد کنید. یک بار فرض کنید که تنها $X_1[n]$ در دسترس است و یک بار هر دو سیگنال. آیا نتیجه بدست آمده با روش معمولی متوسط گیری سنکرون قابل مقایسه خواهد بود؟